

**OTÁZKY TÝKAJÍCÍ SE
PRODEJE CISTERNOVÝCH LODÍ (TANKERŮ): OZNÁMENÍ,
NÁLEŽITÉ PROVĚŘENÍ A SMLUVNÍ DOLOŽKA
SOUVISEJÍCÍ USTANOVENÍ: Článek 3q NAŘÍZENÍ RADY 833/2014
ČASTO KLADENÉ OTÁZKY**

Aktualizované: 22. května 2026

https://finance.ec.europa.eu/document/download/0390581b-65ea-4a70-86be-65a19f712e74_en?filename=faqs-sanctions-russia-tanker-sales_en.pdf

1. Co se rozumí "jiným převodem vlastnictví" nebo "jiným ujednáním, které má za následek převod vlastnictví"?

Poslední aktualizace: 22. května 2026

Povinnosti stanovené v tomto článku se vztahují na jakýkoli „prodej a převod vlastnictví“ (odstavce 1, 2 a 5 článku 3q) a „jiné ujednání zahrnující převod vlastnictví“ (odstavec 5 článku 3q). Oba výrazy mají stejný význam.

Převod vlastnictví by měl být chápán široce a měl by zahrnovat například situace, jako je prodej, směna, vzdání se, dědictví, podíly ve svěřeneckém fondu nebo jiné podobné právní uspořádání, jakož i jakýkoli jiný druh rozdělení vlastnictví nebo převodu titulu, jako je restrukturalizace společnosti. Tento široký výklad má za cíl zabránit obcházení opatření skrýváním skutečné povahy transakce.

2. Na koho se ustanovení vztahuje?

Poslední aktualizace: 19. února 2024

Toto ustanovení se vztahuje na každého státního příslušníka členského státu, fyzickou osobu s bydlištěm v členském státě a právnickou osobu, subjekt nebo orgán usazený v Unii. Na fyzickou osobu z EU, která vlastní, například prostřednictvím společnosti ze třetí země, tanker registrovaný pod vlajkou třetí země, se tato povinnost vztahuje. To je v souladu s čl. 13 písm. c) nařízení Rady č. 833/2014, který stanoví oblast působnosti tohoto nařízení.

Hospodářským subjektům z EU je zakázáno účastnit se jakýchkoli činností, jejichž cílem je obejít sankce EU, například tím, že jednají jako náhradník fyzické nebo právnické osoby, na kterou se vztahuje článek 3q. Využití jakéhokoli zprostředkovatele k provedení prodeje nebo převodu vlastnictví nezbavuje fyzickou nebo právnickou osobu z EU povinnosti povolení nebo oznámení. K obcházení může dojít například tehdy, pokud je zprostředkovatel použit k provedení operace, která je sice zdánlivě legitimní, ale jejím jediným cílem je neutralizovat účinek těchto povinností.

3. Vztahuje se toto ustanovení pouze na prodej nebo jiný převod vlastnictví plavidel plujících pod vlajkou EU?

Poslední aktualizace: 19. února 2024

Ne. Toto ustanovení se vztahuje na prodej nebo jiný převod vlastnictví plavidel plujících pod vlajkou EU i mimo ni, která jsou ve vlastnictví státního příslušníka členského státu, fyzické osoby s bydlištěm v členském státě a právnické osoby, subjektu nebo orgánu usazeného v Unii.

4. Kdo by měl podat oznámení? Jaké informace by měly být sdíleny?

Poslední aktualizace: 19. února 2024

Oznámení může učinit fyzická nebo právnická osoba EU, na kterou se vztahuje povinnost, jakož i jakákoliv osoba jednáající jejím jménem a/nebo na její účet, například právník, registrovaný agent nebo lodní makléř. Musí být jasně uvedena totožnost osoby, jejímž jménem jedná, a musí být předloženy veškeré doklady.

Toto oznámení by mělo obsahovat úplné identifikační údaje vlastníka, prodávajícího (pokud je odlišný od vlastníka) a kupujícího, případně zakládací dokumenty prodávajícího a kupujícího, včetně údajů o podílu a vedení, identifikační doklady plavidla, včetně identifikačního čísla lodi IMO a volací značky tankeru. Doporučuje se rovněž přiložit další příslušné dokumenty, jako je kupní smlouva nebo informace týkající se lodního makléře a escrow agenta nebo jimi předložené.

5. Kterých cisternových lodí(tankerů) se to týká?

Poslední aktualizace: 19. února 2024

Toto ustanovení se vztahuje na cisterny kódu HS ex 8901 20 vhodné pro přepravu ropy nebo ropných produktů uvedených v příloze XXV. Toto ustanovení se použije, pokud by cisterna mohla takové produkty přepravovat bez ohledu na jejich skutečné budoucí využití. Toto ustanovení by se nevztahovalo na cisterny, které jsou vhodné pro přepravu produktů, jako je LNG nebo LPG.

Pokud by cisterna mohla přepravovat jak ropné produkty uvedené v příloze XXV, tak i jiné ropné produkty, které v této příloze uvedeny nejsou, spadá prodej nebo převod vlastnictví stále do oblasti působnosti nařízení Rady (EU) č. 833/2014.

6. Kterému příslušnému orgánu by měl hospodářský subjekt oznámit prodej nebo jiný převod vlastnictví?

Poslední aktualizace: 19. února 2024

Seznam příslušných orgánů je uveden v příloze I nařízení Rady (EU) č. 833/2014. Osoba by měla informovat orgán členského státu, jehož je občanem, v němž má bydliště nebo v němž je usazena.

Dotyčný členský stát informuje ostatní členské státy a Komisi o každém povolení nebo oznámení do dvou týdnů.

Členské státy se vyzývají, aby své hospodářské subjekty vhodnými kanály informovaly o praktických způsobech těchto oznámení (uvedení orgánu, kterému by měl být prodej oznámen, vytvoření standardního formuláře atd.).

7. Jaký rozsah řádného prověření (due diligence) se očekává od prodávajících z EU podle článku 3q odst. 2) nařízení 833/2014?

Poslední aktualizace: 22. května 2026

Smyslem článku 3q odst. 2) nařízení 833/2014 je, že potenciální kupující a související transakce jsou posuzovány z hlediska rizika zpětného převodu do Ruska. Přestože má být do kupní smlouvy v každém případě vložena „klauzule o nepřítomnosti Ruska“, pokud k prodeji dojde (článek 3q, odst. 5 a 6), cílem řádného prověření (due diligence), které má být provedeno předem, je posoudit riziko, že i přes vloženou klauzuli potenciální kupující nebo nabyvatel přímo či nepřímo dodá plavidlo fyzickým nebo právnickým osobám v Rusku nebo pro použití v Rusku. Jinými slovy, prodávající z EU by se neměli spoléhat pouze na „klauzuli o nepřítomnosti Ruska“, ale měli by předem provést řádné prověření (due diligence) u potenciálních kupujících nebo nabyvatelů a souvisejících transakcí.

Vzhledem k těmto okolnostem a ačkoli neexistuje jednotný model pro provádění řádného prověření (due diligence), mohou subjekty z EU prověřovat potenciálního kupce nebo nabyvatele a související transakce podle následujícího neúplného seznamu kritérií:

- Existuje nějaký prokazatelný obchodní záznam kupujícího nebo nabyvatele? Pokud je prodej nebo převod zprostředkován lodním makléřem, jsou informace o konečném vlastníkovi řádně dostupné?
- Jak moc je stávající/historická flotila kupujícího nebo nabyvatele propojena s Ruskem?
- Jsou subjektu z EU známy všechny zúčastněné strany zapojené do transakčního řetězce? Jeví se tento řetězec v souladu se standardními postupy v odvětví, nebo je příliš či zbytečně složitý?
- Jsou tyto zúčastněné strany nějakým způsobem ovlivněny sankcemi EU prostřednictvím vlastnictví nebo kontroly subjektem, na který se sankce EU vztahují?

Podle článku 3q odst. 2) nařízení č. 833/2014 musí být posouzení rizik zdokumentováno (bod a) a subjekt z EU musí zavést vhodné politiky, kontroly a postupy týkající se řízení a zmírňování rizik (bod b). Doporučuje se proto, aby provozovatelé z EU uchovávali po dobu nejméně pěti let příslušnou dokumentaci o řádném prověření (due diligence) týkající se prodeje tankerů nebo převodu vlastnictví. Tato dokumentace by měla obsahovat informace o rozsahu provedeného řádného prověření (due diligence) a o vyvozených závěrech.

8. Měli by provozovatelé použít specifické znění písemné smluvní doložky zakazující jakýkoli další prodej nebo převod fyzickým nebo právnickým osobám v Rusku nebo pro použití v Rusku?

Poslední aktualizace: 22. května 2026

Hospodářské subjekty si mohou zvolit vhodné znění doložky, pokud výsledek splňuje požadavky článku 3q odst. 5 a 6.

Níže uvedené znění, i když nevyklučuje použití jiných formulací, lze považovat za splňující tyto požadavky pro vložení do smlouvy mezi prodávajícím z EU a třetí zemí, která plavidlo kupuje nebo nabývá:

- 1. [Plavidlo] nesmí být dále prodáno ani převedeno žádné fyzické nebo právnické osobě, subjektu či orgánu v Rusku ani pro použití v Rusku na základě platných sankcí EU (článek 3q nařízení č. 833/2014).*
- 2. [Kupující/nabyvatel] nesmí prodat ani převést plavidlo žádné fyzické nebo právnické osobě, subjektu nebo orgánu v Rusku ani k použití v Rusku, dokud je platné omezení podle bodu (1).*
- 3. V případě dalšího prodeje nebo zpětného převodu v návaznosti na prodej nebo převod, který je předmětem této smlouvy, a dokud je platné omezení podle bodu (1), musí [kupující/nabyvatel] zahrnout 4/6 do jakékoli relevantní smlouvy nebo ujednání následující povinnosti pro nového kupujícího/nabyvatele [plavidla]:*
 - nový kupující/nabyvatel nesmí prodat ani převést [plavidlo] žádné fyzické nebo právnické osobě, subjektu nebo orgánu v Rusku ani k použití v Rusku; a*
 - nový kupující/nabyvatel musí požadovat zahrnutí zákazu stanoveného v bodě (1) a povinností podle bodů (2) a (3) do jakékoli relevantní smlouvy nebo ujednání, kterým nový kupující/nabyvatel [plavidlo] dále prodá nebo převede.*

Prodejčům v EU se doporučuje uchovávat záznamy o těchto doložkách a souvisejících smlouvách po dobu nejméně pěti let.

9. Vztahuje se toto ustanovení na dlouhodobé nájemní smlouvy?

Poslední aktualizace: 19. února 2024

V případě dlouhodobých charterových smluv se nevyžaduje oznámení ani žádost o povolení. Fyzické a právnické osoby z EU, které přímo nebo nepřímo pronajímají tankery, musí dodržovat sankce EU (článek 13 nařízení Rady (EU) č. 833/2014). To se týká i smluv o pronájmu bez posádky.

Pokud je tanker dlouhodobě pronajat, měl by fyzický a právnický vlastník lodi v EU provést nezbytnou hloubkovou kontrolu, aby se ujistil zejména o dodržování zákazu dovozu ruské ropy do EU a cenového stropu pro ropu G7+.